

Mondhygiënist op Curaçao

‘We moeten ons meer profileren’

Op Curaçao is de mondhygiënist nog niet zo ingeburgerd als in Nederland. Hopelijk gaat dat veranderen nu het beroep ook op het benedenwindse eiland op de zorgkaart is gezet.

Tekst **Annemiek de Gier**

Op Curaçao werken 41 tandartsen en 18 mondhygiënist (waarvan 2 vrijgevestigd) op een bevolking van ruim 150.000 mensen. Ter vergelijking, een stad als Haarlem heeft op ongeveer evenveel inwoners 94 tandartsen en 31 mondhygiënist.

Volgens de cijfers is het dan ook niet al te best gesteld met de mondgezondheid van de inwoners van Curaçao: uit onderzoek van het Volksgezondheids Instituut Curaçao (VIC) blijkt dat 94% van de mensen gebitsproblemen heeft en slechts 30% in het bezit is van een compleet gebit. 48% is langer dan een jaar niet naar de tandarts geweest en 18% zelfs langer dan vijf jaar geleden. Hoe komt dat? Volgens Esther Reyerse, mondhygiënist in de algemene tandartsenpraktijk Dental Clinic Chong en betrokken bij onderzoek naar preventieve mondzorg op Curaçao, is het ontbreken van geld de belangrijkste reden dat Curaçaoënaars niet naar de tandarts gaan. Waar Nederlanders jarenlang konden genieten van een goed georganiseerd verzekeringssysteem, was (en is) dat op Curaçao niet het geval. Tandheelkundige zorg zit niet in het ziekenfondspakket, alleen jongeren tot 18 jaar, 65-plussers en mensen die een dure particuliere verzekering hebben krijgen de kosten vergoed.

“Daarnaast is onwetendheid een factor”, vertelt Reyerse, “veel mensen hebben bijvoorbeeld geen idee dat jongeren tot 18 jaar recht hebben op gratis mondzorg. En ik denk dat het ook een beetje een kwestie van cultuur is. Inwoners van Curaçao praten liever niet over hun sores. Dus als ze gebitsproblemen hebben, laten ze daar misschien niet snel genoeg iets aan doen.”

Groot verschil

Ook al is de mondzorg op Curaçao vanuit de patiënt gezien misschien niet zo goed, met de praktijken zelf is niets mis. De meeste zijn modern ingericht. Het ministerie van Volksgezondheid controleert of de beno-

‘Veel inwoners van Curaçao hebben geen geld om naar de tandarts te gaan’

digde diploma's aanwezig zijn en het niveau van de mondhygiënisten is over het algemeen goed. Sanne Elich (26), vierdejaars student Mondzorgkunde aan de Hogeschool van Amsterdam, kan dat beamen; zij liep het afgelopen jaar zeven weken stage bij een Curaçaose praktijk. "Een mondhygiënist doet daar in principe hetzelfde als een mondhygiënist in Nederland", vertelt Elich. "Ik heb periodieke controles en gebitsreinigingen uitgevoerd en natuurlijk voorlichting gegeven." Het viel Sanne tijdens haar stage op dat mensen weinig weten van mondhygiëne. "In de praktijk zagen we veel cariës en parodontale aandoeningen, ook bij kinderen. Echt een groot verschil met de situatie in Nederland. Om die reden heeft het ministerie van Volksgezondheid op het eiland bij wijze van proef twee rondrijdende tandartsbussen in het leven geroepen. Hier kunnen mensen eenmalig gratis terecht om tandsteen te laten verwijderen, daarnaast worden de tanden gepolijst en kijkt de tandarts of er gaatjes zijn. Ze hopen dat mensen zich op die manier meer bewust worden van het belang van een goede mondhygiëne."

Volgens Esther Reyerse kunnen mondhygiënisten ook zelf meer doen om hun beroep onder de aandacht te brengen. "Helaas is het – net als in Nederland – nog vaak zo dat tandartsen de taken van een mondhygiënist zelf doen om kosten te besparen en in sommige gevallen werken assistentes als mondhygiënist. Een aantal tandartsen ziet de vrijgevestigde mondhygiënist niet zo zitten en ze verwijzen hun patiënten dus ook niet door. Dat zal pas veranderen als mondhygiënisten zich als beroepsgroep sterker gaan profileren."

Erkenning

Gelukkig zijn er verschillende recente ontwikkelingen die bijdragen aan een betere bekendheid van de mondzorg op Curaçao. In juni dit jaar heeft het VIC de Zorgkaart 2015 gepubliceerd. Daarin staan de meest recente gegevens van de zorgverleners en zorginstaties die verzekerde zorg aanbieden op Curaçao; dus zorg die geheel of gedeeltelijk wordt vergoed door de zorgverzekering of andere regelingen zoals

Sabtrie Gonesh in haar praktijk

Onderzoek naar mondzorg op Curaçao

De (preventieve) mondzorg staat in de belangstelling op Curaçao. Er liepen en lopen diverse studies. Esther Reyerse deed in samenwerking met sociaal psycholoog Yvonne Buunk-Werkhoven en de Universiteit van Curaçao een surveyonderzoek naar de gebitsgezondheid van jongeren. Opvallende resultaten waren onder andere dat slechts 55% van de tieners het afgelopen jaar naar de tandarts is geweest, dat één op de vijf jongeren het gebit slechts één keer per dag poetst en één op de twintig jongeren niet elke dag poetst, dat slechts een derde van de jongeren weet dat ze verzekerd zijn en dat 10% van de jongeren bang is voor de tandarts. Op dit moment loopt een kwalitatief vervolgonderzoek, uitgevoerd door Kirsten Kortleve, masterstudent Psychology of Health Behavior aan de Universiteit van Amsterdam. Met de gecombineerde resultaten van beide onderzoeken zullen aanbevelingen worden opgesteld voor een interventieprogramma.

Esther Reyerse geeft een poetsinstructie op een Curaçaose basisschool

‘Dat we nu op de zorgkaart staan, is een **erkenning van ons vak**’

de Algemene Verzekering Bijzondere Ziektekosten (AVBZ). Nieuw is dat nu ook een overzicht van mondhygiënisten op de kaart is opgenomen. Een belangrijke stap, vindt Sabitrie Gonesh, voorzitter van de Curaçaose Vereniging voor Mondhygiënisten (CVM). “Dit betekent dat er eindelijk erkenning is voor het beroep van mondhygiënist. Het zorgt er niet alleen voor dat we zichtbaar en vindbaar zijn, het biedt ons hopelijk ook een onderhandelingspositie met de grootste verzekeringsmaatschappij hier, de Sociale Verzekerings Bank. Ik ben in elk geval blij dat het beroep mondhygiënist nu genoemd wordt als deel van het tandheelkundig team.” Ook nieuw is dat leden van de CVM nu tegen een gereduceerd tarief lid kunnen worden van de Nederlandse Vereniging

voor Mondhygiënisten. Door de positie van de Antilliaanse gulden ten opzichte van de euro, ligt het besteedbaar inkomen op Curaçao namelijk lager dan in Nederland, en zo kunnen ook de Curaçaose collega's gebruik maken van het bestaande netwerk. En in de toekomst wellicht gebruik maken van de andere voordelen die het lidmaatschap biedt, zoals belangenbehartiging bij overheid en zorgverzekeraars, promotie van het beroep en collectieve verzekeringen.

Stralende lach

Sabitrie Gonesh hoopt dat zich in de toekomst meer mondhygiënisten aansluiten bij de CVM en dat meer mensen de weg naar de mondhygiënist zullen weten te vinden. Dat ze dus niet alleen naar de praktijk komen als ze klachten hebben, maar ook gewoon eens in de zoveel tijd ter preventie van problemen. Wat Esther Reyerse betreft zou men daar zo jong mogelijk mee moeten beginnen, “want hoe jonger mensen goede voorlichting krijgen over de verzorging van hun gebit, hoe beter het gebit op latere leeftijd zal zijn. Er is nog een weg te gaan, maar en stralende lach en een mooi gebit zijn straks hopelijk voor veel meer mensen op Curaçao bereikbaar.” ■